

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Defensio Locorum S.
Scriptvrae. De Ecclesia Catholica, Et Eivs Pastore
Episcopo Romano, B. Petri, principis Apostolorum
successore, libri duo. Aduersus nugatorias ...**

**Torres, Francisco de
Coloniae Agrippinae, 1580**

VD16 ZV 18729

Capvt II. De loco epist. ad Tim. 1.c.3. ex quo Antonius Sadeel mendose, & fallaciter probat Ecclesiam suam inuisibilem, quomodo ex eo loco demonstretur necessario collatis etiam alijs locis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-33634

CAPVT II.

De loco epist. ad Tim. 1.c. 3. ex quo Antonius Sadeel mendose, & fallaciter probat Ecclesiam suam inuisibilem, quomodo ex eo loco demonstre tur necessario collatis etiam alijs locis scripturæ, non de ecclesia electorum, sed de ecclesia nostra visibili ex electis & reprobis mixta esse accipendum, sicut Paulus accepit. Et quid fefellerit Antonium, ut de Ecclesia inuisibili locum acceperit, & quid sit Ecclesiam esse columnam, & firmamentum veritatis, & in qua Ecclesia videbantur columnæ esse Petrus, Iacobus, & Ioannes, & de collatione prædicationis Pauli facta cum illis.

Noniamus iam ad locos Pauli à te obseruatos, ut Ecclesiam, congregationem electorum Dei nobis indicares, 1. Tim. 3. Ecclesia est domus Dei columna, & fundamentum veritatis, hoc tu, quomodo de Ecclesia electorū, quæ inuisibilis est, à Paulo dictū esset, nō probasti; aut quia non opus esse putasti, ut de te dici possit, quod Aug. Parmentano obijcit, dicis, & non probas; quod ego in Andreā Freyhubium tuum Synagonistam, cum ei nuper responderem, sæpius usurpaui, & in tē sæpius usurpandum erit. Ego vero ex ipso Paulo & ex Euangelio probo de ecclesia visibili dictum esse. Ipse enim Apost. Timotheum ad monet, quare ad eum scribat, quales esse debeat, qui fieri debeant Episcopi & Presbyteri, quos communi nomine Episcopos vocavit; & quales Diaconi; ut scias, inquit, si tardaueris, quomodo oporteat te in domo Dei conuersari, quæ est ecclesia, Dei viui columna, & firmamentum veritatis, si scire, quales esse deberent isti ministri ecclesiæ visibili, necesse erat, ut Timotheus sciret, quomodo deberet conuersari in ecclesia, Ecclesia igitur in qua conuersandum illi erat cum hac scientia, necessario visibilis erat. Non enim dicit, scribere se ad Timotheum de episcopis & presbyteris ac diaconis ecclesiæ scilicet visibili, quales esse debeant, ut sciat cognoscere, & intelligentia contèplari ecclesiæ inuisibilem electorū; sicut nos ex visibilibus spiritualia & inuisibilia cognoscimus; sed ut sciat, quomodo oporteat in ecclesia Dei conuersari; sic enim conuersari in ea debebat, ut si qui tales non essent, quales debere esse Apostolus præscribebat, ministros esse non putaretur. an verbum ipsum àrare p̄p̄d̄ quod interpres non male vertit, conuersari, non

De loco Pan
li ad Tim. 1.
c. 3. quomo-
do ex eo de-
monstretur
loquium
esse de eccl
esiæ visibili
collatis et-
iam alijs lo-
cis scriptu-
rae.

B 2 satis

Qromodo
vis verbi
āvus p̄fētūs
ad ecclētiā
visibilem
necessariō
pertineat
sicut vis ver
bi conuicta
ai.

satis perspicue significat visibilem conuersationem? quomodo enim poterat Timotheus esse exemplum fidelium in verbo, in conuersatione, in charitate, in castitate, ut eidem paulò post præcipit, c. 4. nisi in Ecclesia visibili? ubi vocabulo quoq; ἀνατρέψαται ab illo verbo ἀνατρέψαται uersari in domo Dei viui, quæ est ecclesia, sic dixit postea, esto exemplum in verbo, in conuersatione, in charitate, in fide, in castitate. Dum

venio, attende lectioni, & exhortationi, & doctrinæ. Quo enim studiosus haec omnia curet, & faciat, de futuro aduentu suo ad eum admonet idem Apostolus. Deinde, cum Dominus in Euangelio dicit, sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificant patrem vestrum, qui in cælis est; sic præcepit vivere in ecclesia visibili, ut vita nostra alijs, & aliorum nobis exemplum sit sancte vivendi, et ratio, ac causa Deum nostrum & patrem luminum, cuius est omne datum optimum, & donum perfectum, laudandi, & ei gratias agendi. Intuens igitur Apostolus in hoc diuinum præceptum, cum sciret, quantum exemplo vita in honesta, & Ecclesia indigna, mali ministri ecclesiæ visibilis, populo nocerent, & quam etiam periculose esset episcopo, neque dignos ecclesiæ ministerio, nec idoneos ad ordines Ecclesiasticae hierarchia vocare, præcepit Timotheo in eadem epist. c. 5. nemini cito manus imponere; prius scilicet, quam certus esset, virum tales essent,

Locus Pauli
Nemini
manus cito
peccaret
ignorans
aut in gratia
aliquius
aut ut cūq;
vitiōse
lueret idē
qui elegit.

quales Apostolus Paulus requireret, & iam descripsisset; ne quæ ille manus cito peccaret, ut ait beatus Chrysostomus in libris de sacerdotio, quem elegit aut ignorans, aut in gratia aliquius, aut ut cūq; vitiōse, lueret idē, qui elegit. Idecirco enim subiungit Apostolus ne communicaueris peccatis alienis, & beatus Hieronymus obseruans hunc locum in Comment. in Esa. c. 58. ut periculum, inquit, ordinationis demonstraret, iunxit tormenta peccantium. Sicut ergo, inquit, in ordinationibus malorum particeps est peccatorum, qui eos constituit, & ordinat; sic in ordinationibus sanctorum particeps iustitiae, qui bonos elegit. Hacdenus Hieronymus ex hoc igitur loco, in quo præcipit Apostolus Timotheo, nemini cito manus imponere, & simul admonet, qui cito imponat, quanto suo malo imponat, plane perspicipote, quod paulò ante dixerat, scribere se ad Timotheum, quales esse debet ministri Ecclesiæ, ut sciatur, quomodo oporteat conuersari in do-

in domo Dei, quæ est Ecclesia, pertinere ad cautionem tanti mali, quam
cum in est in electione improuisa, & iniusta ministrorum ecclesie, quo-
rum conuersationis indecoræ, & ecclesiam non decentis, particeps is,
qui eos elegit, & manus imposuit, efficitur. Huc igitur spectat, quod Quorsum
Paulus de ordinandis ministris dignis in Ecclesia visibili Timotheum spectauerit
admonet, ut exemplum bonæ conuersationis in ecclesia visibili prouisum quod Paulus Timo-
fit. Præterea, quis ignorat, necesse esse ex virtute, ac pie vivere in ec- theum mo-
clesia visibili, prouidentes ibi bona non tantum coram Deo, sed etiam nunt de or-
coram omnibus hominibus, sicut idem Apostolus ad Romanos & ad Co- dinandismi
rintb. scripsit; ut sic viuentes, electi reperiamur, & in Ecclesia electorū nitriss ecclie
Dei, quos ipse solus videt & nouit, numeremur? Dominus enim nouit, prius necel-
inquit Apostolus in epist. 2. ad Tim. c. 2. qui sunt sui, quod ex libro Num. se esse pie
c. 16. mutuatus est; sic enim ait, cognovit Dominus suos, & sanctos ad viuere in
se adduxit; & quos non elegit sibi, non adduxit ad se. Sic enim est apud Ecclesia vi-
LXX. quorum auctoritate sancti Apostoli in suis prædicationibus, et viuere in
epistolis vobis bantur, quod te credo non ignorare, neq; contradicere. Quis lectorum
Antoni parat ascensum in sublime sine gradibus? ad ascensum igitur Dei.
in celos primus gradus est vivere in Ecclesia visibili, secundum man- Locus A-
data Domini, quod est fieri in area triticum, & non paleas; proximus, postoli, no-
qui ex primo nexus est, numerari à Deo in ecclesia inuisibili ventila- uit Domi-
bro iudicij diuini à paleis separatos, & electos; illi enim numerantur à nus, qui
Deo electi, qui in ecclesia visibili recte, & sine hypocrisi ad normam Eu- Gradus ad
angelij ambulantes, certam fecerunt vocationem suam per opera bona, electi.
sicut beatus Petrus ait. Summis gradus, & ultimus est, messe facta,
deportari instar tritici purgati in horreum cælestis beatorum. Quomo-
do ergo priore, & antecedente gradu, qui in Ecclesia visibili ponitur,
relato, de posteriore & sequente, qui in Ecclesia inuisibili collocatur,
Apostolus cum ratione poterat meminisse? fortasse te Antoni fefellit,
quod in eodem Apostolo, id est, in epist. ad Philipp. c. 3. legisti quidem, Locus Apo-
sed non intellexisti, conuersatio, inquit, nostra in cælis est; sic enim pu- stoli conuer-
to argumentaris, in cælis esse conuersationem nostram ad imitationem satio no-
& exemplum Pauli, ac proinde inuisibilem esse, ad inuisibilem igitur stra in cælis
ecclesiam, quæ est electorum Dei, pertinere nostram in Ecclesia con- est.
versationem. At non hoc argumentandum est; sed potius eos, qui in

B 3 ecclesia

ecclesia visibili Catholica versantur, oportere sic in ea versari, ut can quam peregrini, sicut idem Apost. ad Hebreos scripsit, & non habentes in ea manentem ciuitatem, futuram, id est, patriam cælestem inquirant; in eam semper intueantur, eamque omni tempore cogitent. Qui enim sic vivunt, horum conuersatio in cælis est; hi sunt, qui student, ut sint diuites in fide, sicut ait beatus Iacobus, & ut abundant, sicut Apost. ad Cor. scripsit, fide & sermone, & scientia, omni solicitudine, & caritate; demique, ut abundant, sicut idem ait, in omne opus bonum; ut huiusmodi diuitiis illam ciuitatem cælestem emant, sicut ait Salom. in Prou. c. 18. substantia, diuitum ciuitas munita; quem locum interpreta Procopius Gazeus, inquit, περιστα. inquit, Τὸν ἀρετὴν, καὶ τὸν γνῶσιν πεπλεγμότων ἡ ἀνώτερη μητέρα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἀνθρώπου προτελέων τὰ παρόντα, ὃς ἂν ἐκένευσκολίται γένεσται. Transferamus Latinè, res, inquit, eorum, qui virtute, & scientia copiosi facti sunt, est illa supera metropolis, cui nullæ insidiae fieri possunt, & quæ in expugnabilis est; cuius ut ciues fiant, omnia huius seculi bona profundunt. isti sunt, quorū conuersatio in cælis est tanquam in ciuitate sua, unde Paulus intuens in hunc locum non dixit ἀναστοφὴν ἡμῶν, quo verbo vñsus est in ep. ad Tim. ut conuersationem visibilem inter alios in Ecclesia visibili significaret, sed dixit, πολιτευμα ἡμῶν, quod verbū conuersationē e-

Quid Antonius spiritualem in ciuitate cælesti declarat. Sed illud credo, qd sequitur, nūm fecerit, vt lo- magis adhuc te fecellit, ut hunc locum de Ecclesia inuisibili acciperes, cum Pauli ad Tim. de ecclesia in- quia nō intelligebas, quomodo Ecclesia visibilis colūna, & firmamentū uisibili acci- veritatis dici posset; cū multi in ea sint hypocritæ, & mutabiles. Sed di- peret. sce. Antoni, ecclesia visibilem columnā, & firmamentū veritatis dici,

Quare ecclesia visibilis sicut Apost. ait, corde creditur ad iustitiā, ore aut̄ fit confessio ad salu- columnā & tem, quæ fides, ut ait diuinus Dion. Areop. Apostolorū discipulus, c. 7. firmamen- de diuinis nominib. est μόνιμος ἵδρυσις τη πεπιστευμένων ἐνδρύστα τετράς τη tis dicatur, αληθείᾳ, id est, fides est firmamentū stabile eoru, qui crediderunt, quæ i- & sit.

Et portæ p̄flos in veritate firmat. Atq. ita quidem firmat ecclesiam credentiū, inferi non p̄ualebūt ut portæ inferi, sicut dominus dixit, nunquā aduersus eā p̄ualeuerint; aduersus neq. futurū sit, ut p̄ualeant: nulla schismata, nec hæreses, nullæ vnu- quam tēpestates, & procellæ persecutiōnū, nulli tyrami, nulli crucia- tūs,

tus & tormenta, neq; his omnibus armatae infernales furia fidem eccle-
sie Catholicae visibilis extingue, aut interrumpere vlo tempore po-
tuerunt, neq; facere, quin sit vna magna ecclesia per oes mundi regio-
nes, & oras diffusa, in qua sit vna fides, ex vna origine veritatis, & fi-
dei, eius scilicet pro quo secundū Euangeliū rogauit Christus patrē, ne
deficeret fides eius, cuius orationis, & promissionis, vt anteā dixi, hære-
des sunt Petri successores. Explicavi suprà, quomodo & qua ratione Cy-
prianus cuius auctoritate Protestantes vti solent, Petru vocasset o-
riginem veritatis, & caput, atq; exordium vnitatis ecclesie. Nulla enim
pars Ecclesie catholicæ, quandiu fidē cū origine sua i. cū Petro coniun-
ctam, & coharentē habuit, quicquā aliud, præterquā q; à principio, &
in omnib. ecclesijs cū Romana coiunctis auditū, & prædicatiū, ac tradi-
tum est, tenuit, aut prædicauit vñquā, deleri quidē potuit aliqua pars
Ecclesie catholicæ, vt multæ in Africa, ab infidelib. & hereticis, sed,
dicā it erū, nulla amittere fidē potuit, quandiu in cōpage huī mystici
corporis visibilis, cui caput est successor B. Petri principis Apostolo-
rū, inclusa māsit. Cū verò ab hac origine, & capite disceditur, tūc schis-
mata, & hæreses subeūt. hoc vrget, & inculcat tibi B. martyr & ecclie
sue lumen Cyprianus iū in epistolis suis, iū in libro de vnitate Ecclesie,
de quo superiori capite memini, & inde pauca hac pertinētia recitauit.
Ab origine igitur illius petræ, super quā ædificauit Christus Ecclesię
suā secundū Euangeliū, dicit vnaquæq; ecclesia particularis rationē co-
lumnae, & firmamenti. i. ab origine veritatis, & fidei B. Petri. Nec ob
alii causā meminit Apost. in hac epist. ad Timo. de ecclesiæ columnā, &
firmamēto veritatis, nisi vt Timotheū admoneret de ædificatiōe ecclie
sue facta à domino super Petru, siue super fidem B. Petri, eadem enim
est vis veriusq; orationis, vt à me alias contra Protestantes demonstra-
tum est, & postea commodiore loco demonstrabitur, vt si quando opus
esser, & de aliquo dogmate certum habere vellet, adiret petram illam
firmam, & cum capite Ecclesiæ à Christo factō conferret, vel exemplo
etiam ipsius Pauli, qui ascendit Hierosolymā cum Barnaba, & Tito,
vt conferret Euangeliū cum iis, qui videbantur columnæ esse, ne for-
te, inquit, in vacuum currerem, aut cucurrissem. Vocavit etiam A-
postolos columnas propter eandem causam, qua Ecclesiam dixit esse
colum-

Vnde ecclie
sia etiā par-
ticularis ra-
tionem co-
lumnæ, & i
firmamenti
ducatur.

columnnam & firmamentum veritatis. Erat enim Ecclesia in Apostolis; & Apostoli in Ecclesia; sicut beatus Cyprianus in epist. ad Florentium siue Puppiatum ait, Episcopum esse in ecclesia; & ecclesiam esse in Episcopo, columnas, inquam, vocavit ecclesiae, scilicet visibilis, quod ita aperte dixit, ut apertius, & clarior non potuerit. Qui videbantur

In qua eccl. dixe. inquit, columnae esse, at si columnas ecclesiae electorum dicere voluisset, sic Apostoli non sic dixisset, qui videbantur. Qui enim sint in Ecclesia electorum filii de Apostoli, qui viae columnae, siue non columnae, nemo praeter Deum, & cui reuelare volebantur luerit, videt, nisi forte existimas nullam esse differentiam inter electos; columnae esse, in uisibili, an inuisibili. sed omnes esse columnas, quia sint fundati in fide, sicut Apostolus ad Colos. scripsit, stabiles, & immobiles ab spe Euangelij, quod audierunt,

quod prædicatum est in uniuersa creatura, quæ sub cælo est; & quia Dominus ait electis in Euangeliio Ioannis, Et non peribunt in eternum; & nemo rapiet eos de manu mea. Si ita est; cur Apostolus dixit, qui videbantur esse columnae? an non satis perspicue significat, loqui se de columnis eius Ecclesiae, in qua alij videantur esse columnae, alij videantur non esse? conclude ergo Antoni, sicut isti Apostoli in ecclesia visibili columnae esse videbantur, & non in Ecclesia inuisibili; sic ecclesiam, quam dicit idem apostolus esse columnam, & firmamentum veritatis, intelligendum est, visibilem esse, & non inuisibilem, qualis est electorum Dei. contulit itaq. cum Iacobo, Petro, & Ioanne, qui videbantur columnae esse, sed cum Petro quidem secundum locum & dignitatem gradus, in quo à Domino positus fuerat secundum Euangelium, quod non obscurè significauit Apostolus, cum eum locauit medium; & Cephas

Quomodo Paulus Eu- angelium contulit cū ijs, qui videba- tur co- lumnae esse. vocauit, ut admoneremur cum eo contulisse, ut in fide, & prædicatione ab eo firmaretur, qui erat à petra vocatus Cephas, quod esset futurus petra Ecclesiae, & caput ac princeps Apostolorum, pro cuius fide, ne deficeret, Christus patrem orasset, & exauditus esset; & ad quem pertineret, firmare fratres in fide; sicut Dominus ei dixerat. Sed de hoc loco dixi plura libro 2. cap. LVII. posterioris meæ responsonis ad capita posterioris disputationis Andreae Freyhuij, ubi docui sic veteres intellexisse, Tertullianum dico, libro 4. contra Marcionem, Theodoretū in epist. ad Leonem, Sophronium Hierosolymitanum Patriarcham in Synodica ad Honorium primum tempore Heraclij imperatoris, & Galios.

Ibi

Ibi leges reliqua, si volueris illud tamen admonendus es, ne protinus ad cauillandum in eo, quod non intelligis, profligas; quod Paulus dicit, se contulisse cum Iacobo, Cepha, & Ioanne Euangelium, quod prædicabat, quia (ut doctus Tertullianus libro 4. contra Marcionem ait) antecessorum auctoritatem fidei, & prædicationis suæ optauit; non est intelligendum, ut fortasse tu contra Scripturam, & sine ullo auctore, nisi heretico recente interpretaberis, fuisse in Iacobo, aut Ioanne, aut in vtroq; auctoritatem approbandi Pauli prædicationem, sed in Petro tantum; sciebat enim Apostolus non super Iacobi, aut Ioannis, sed super fidem Petri ædificasse Christum Ecclesiam; neq; Iacobo, aut Ioanni dixisse, & tu aliquando conuersus confirmas fratres tuos; sed Petro tantum. Sciebat itaq; ad Petrum pertinere hoc, quod fecit adhibitis duabus ex primarijs Apostolis in consilium; ut iudicium, & auctoritatem approbationis suæ, grauiorem efficeret, cum appareret, sic Petrum sensisse de prædicatione Pauli cum duobus alijs magnis Apostolis; ut sic ut scriptum est in lege, in ore duorum vel trium testium stare omne verbum. Seruat usq; in hodiernum diem hunc morem à sanctis Apostolis traditum Petri successor, ut in maioribus causis cum Collegio Cardinalium, aut omnium, aut plurium decernat; quod temporibus Cypriani Collegium sacerdotum vocabatur, sicut ipse vocat, ut ex epistolis eius perspicisci potest; in alijs Ecclesijs Capitulum canonicorum appellatur, cum quo Episcopus de multis deliberat; beatus Ignatius presbiteros dicit esse senatum, siue consessum Episcopi: cum autem magna conquisitione opus est, Synodus pontifex cogit; ut à beato Petro factum est Hierosolymis in quaestione de lege, an cum Euangelio seruanda esset. Quod si alijs aliter videatur, contradicitur pontifici, tamen cum omni & quidem libenti reuerentia, sicut Paulus Petro & quidem libenti contradixit, in quaestione de non seruanda, lege cum Euangelio. Neq; tamen cōtinuò eiusmodi potestas contradicendi argumentum fuerit equalis potestatis pontificis & collegij Cardinalium; aut episcopi & Capituli. Neminem iam credo esse tam tardum, aut tam cœcum, qui nō videat, hoc, quod Paulus hic dixit de Ecclesia, esse scilicet Columnam, & firmamentum veritatis, quam belle congruat cum loco illo Euangelij, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi

C

non

Cur Petrus
Iacobum &
Ioannē ad
iudiciū de
prædicatio-
ne Pauli ad
hibuerit, &
quomodo
successor
Petri & epi-
scopi succe-
sores Apo-
stolorum
eum mo-
vsg; in ho-
dierū diē
seruent.

non præualebunt aduersus eam? cum utrobique ingens firmitas Ecclæ significetur, ut iam negari non possit nisi fatue, quin de Ecclesiæ visibili in epistola ad Timoth. loquatur Apostolus, si quidem Euagelij, sive de Ecclesiæ visibili eandem firmitatem docuit Dominus, dicens deinde per hanc pœnitus, quasi Petrum digito indicans, tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiæ meam; & porta inferi non præualebunt aduersus eam, id est, aduersus Ecclesiæ fidem, quæ per Petri auctoritatem ipsam Ecclesiæ firmat in veritate. * Gratulor tibi Antoni, & gratias ago Deo, quod locum Euagelij de Ecclesiæ super hanc petram ædificata non putasti ad ecclesiæ electorum, quam dicas, quæ est inuisibilis, pertinere; alioqui adiunxisses eum alijs quatuor locis; quos citeriasti. Quare consentaneū est, ut locum Apostoli ad Timot. eandem firmatam ecclesiæ continent, de eadē ecclesiæ visibili accipiendum esse factum. Quod autem Ecclesiæ visibilem, quæ super hanc petram à Christo ædificata est, interrumpi posse tradis, quid hoc aliud est, quam per veritatis. Quomodo facere similem illi viro stulto, qui in Evangelio Matthæi ecclesiæ catholicæ visibilem in terram posse, Christianum architectum eius similem faciat illi viro stulto, qui domum suam super arenam ædificauit.

Hec est Ecclesiæ visibilis auctore Antonio Sadelle, quod cognomentum vaporem Dei declarare abijs, qui Hebraicè sciunt, audio, ego vero vaporem Dei huius seculi, qui eum execerauit, esse dico,

CAP.